Batı Klasikleri

KRİTİAS

Eflâtun

M.E.B.

BATI KLASİKLERİ

KRITIAS

Eflâtun

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI : 905
BİLİM ve KÜLTÜR ESERLERİ DİZİSİ : 173
Batı Klasikleri : 38

Kitabın adı
KRITIAS
Yayın Kodu
97.34.Y.0002.564
ISBN 975.11.0242.1
Baskı yılı
1997
Baskı adedi
5.000
Dizgi, baskı, cilt
MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ

Yayımlar Dairesi Başkanlığı'nın
9.12.1994 tarih ve 7966 sayılı yazıları ile
üçüncü defa 5.000 adet basılmıştır.

Batı Klasikleri

KRITIAS

Eflâtun

Çeviren
EROL GÜNEY
LÜTFİ AY

İstanbul 1997

Bu eser, Erol GÜNEY ve Maarif V. Mütercimlerinden Lûtfi AY tarafından, Albert Rivaud'nun Fransızca tercümesi esas tutularak dilimize çevrilmiş, O. Apelt'in Almanca, E. Chambry'nin Fransızca, Jowett'in İngilizce tercümeleriyle karşılaştırılmış, aşağıdaki zatlar tarafından görülmüştür:

Nusret HIZIR, Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi doçentlerinden; Suat SİNANOĞLU, Dil ve Tih - Coğrafya Fakültesi asistanlarından; İrfan ŞAHİNBAŞ, Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi doçentlerinden.

Eski Yunan has isimlerinin yazılışı hakkında not

Yunan eserlerinin tercümesinde tanrı, insan ve memleket isimlerini, asıllarındaki imlâya uygun bir surette yazmağı muvafık bulduk; bunun için de bugün Avrupa milletlerinin hemen hepsinde kullanılan *transcription* usulünü aldık. Yunancanın her harfi, aşağıdaki cetvelde gösterildiği gibi, tek veya çift harfle karşılanmıştır. *Th* ve *kh* gibi çift harfleri kullanmağa lüzum vardı; çünkü Yunancanın Θ sını da, T sunu da *t* ile gösteremezdik, ikisini ayırmak zaruri idi. X için de sadece *h* harfini alsaydık Yunancada sesli harflerin önüne bazan gelen ' işareti ile karışması kabildi.

Ph çift harfine gelince, Yunancanın Φ harfini Avrupalılar öteden beri böyle gösterirler; vaktiyle Romalılar da öyle göstermişlerdir; demek ki o harfin telâffuzu Romalıların *f* harfinin telâffuzuna tamamiyle uymuyormuş.

Romalılar ve bugünkü Avrupa milletleri Yunancanın Ξ harfini de κς ile gösterirler; fakat κς harfi bizim alfabemizde yoktur: onun için bunun yerine *ks* çift harfini kullanmağı daha münasip bulduk.

Yunanca isimlerden *y* harfi sessiz değil, sesli harftir ve Yunancanın Y harfini gösterir; *ü* okunması lâzımdır. Mamafih bu telâffuz mutlak değildir; bugünkü Yunanlılar onu *i* okumaktadırlar.

Çift sesli harfleri de gene çift olarak gösterdik. Ancak (*ov*) yerine yalnız bir *u* koyduk; bu, şimdiki milletlerarası *transcription*'da da böyledir.

Α	A	Η	E	Ν	N	Τ	T
Β	B	Θ	Th	Ξ	Ks	Υ	Y
Γ	G	Ι	İ	Ο	O	Φ	Ph
Δ	D	Κ	K	Π	P	Χ	Kh
Ε	E	Λ	L	Ρ	R	Ψ	Ps
Ζ	Z	Μ	M	Σ	S	Ω	O

KIRITIAS
yahut
ATLANTIS

KONUŞANLAR:

TIMAIOS

KRITIAS

SOKRATES

HERMOKRATES

TIMAIOS. — Sözlerimi güzelce sona erdirdiğim 106
şu anda, uzun bir yolculuktan dönmüş gibi, dinlendiğime nekadar seviniyorum, Sokrates! Şimdi Tanrıdan, çoktan beri var olduğu halde sözlerimizin yeniden yarattığı Tanrıdan, söylediklerimizden doğru olanlarını muhafaza buyurmasını, istemiyerek yanlış b
bir söz söylemişsek, bize gereken cezayı vermesini dilerim. Cezanın haklısı da, yanlışlık edenin yanlışını düzeltmek, düzeni yeniden kurmaktır. İşte ileride Tanrıların doğuşu hakkında geriye kalan sözlerimizin doğru şeyler olması için Tanrıdan bize en mükemmel, en iyi ilâcı, bilgiyi bağışlamasını dileriz. Bu dilekten sonra, kararlaştığı gibi, sözü Kritias'a bırakıyorum.

KRITIAS. — Pekalâ, Timaios, kabul ediyorum, yalnız başlarken bende senin gibi davranacağım. c
Büyük bir konu üzerinde konuşacağın için müsamaha dilemiştin. Ben de müsamaha diliyorum. Hem, sözünü edeceğim meseleleri göz önünde tutarak, bu müsamahaya Timaios'tan daha fazla hakkım olduğu- 107
nu iddia ediyorum. Sizden oldukça iddialı, biraz saygısızca bir istekte bulunacağımı biliyorum; bununla beraber, bu istekte bulunmalıyım. Hangi aklı başında adam, senin sözlerini iyi söylemediğini ileri sürebilir? Ama benim elimden geldiği kadar ispata çalışacağım şey, size söyliyeceklerimin daha zor bir konu üzerinde konuşacağımdan daha büyük bir müsamahaya muhtaç olduğudur. İnsanlara tanrılardan söz ederken onları tatmin etmek, gerçekten biz

b ölümlülere, ölümlülerden söz etmekten daha kolay gibi görünüyor. Çünkü dinleyenlerin, kendilerine bu kadar yabancı olan meseleler üzerinde görgüsüz ve kara cahil olmaları, bu konuda söz söylemek istiyenlerin işini pek kolaylaştırır; zaten tanrılar hakkındaki bütün bilgimizin de ne olduğu belli. Ama, düşüncemi daha daha iyi anlamak için, şuna dikkat ediniz. Hepimizin, dünyadaki bütün insanların sözleri, bir taklit, bir benzetiş olmaktan çıkamaz. Şimdi ressamların, yaptıkları resimlerde tanrı veya insan vücutlarını, seyircilerini memnun edecek kadar benzetebilmek için karşılaştıkları kolaylık yahut zorlukları gözden geçirelim. O zaman göreceğiz ki ressam, resmini yaptığı yeryüzünü, dağları, ırmakları, ormanları, içinde bulunan ve çevresinde dönen her şey ile bütün göğü, biraz olsun benzetebilmişse, bizi o anda tatmin etmektedir. Bundan başka, bu gibi şeyler üzerinde kesin bir bilgimiz olmadığından, onların benzeyişlerinine inceler, ne de münakaşa ederiz; belirsiz, aldatıcı şekillere razı oluruz. Ama bir ressam kendi vücutlarımızın resmini yapmıya kalkışınca, onun resmindeki kusuru pekalâ görüveriyoruz. Çünkü kendi kendimizi her gün görmeğe alışkınız, bu yüzden bütün benzeyişleri iyice gösteremiyen ressamı suçlu buluyoruz. Sözlerimiz için de bu tabii böyledir. Göklere, tanrılara ait şeylerin sözünü ederken, söylediklerimizin onlarla pek küçük bir benzeyiş de olsa, buna kanarız; ama insana ait, ölümlü şeyleri ince eler, sık dokuruz. Onun için şimdi konuşurken, söylenmesi gereken şeyleri iyice anlatamazsam, hoş

görmelisiniz; çünkü unutmamalıyız ki ölümlü şeyleri insanların umdukları gibi tasvir etmek kolay değil, zordur. İşte ben de, Sokrates, size bunu hatırlatmak, 108
anlatacaklarımı dahaaz değil, daha çok müsamaha ile karşılamanızı istemek için bütün bunları söyledim. Sizden böyle bir müsamaha istememi haklı buluyorsanız, onu bana seve seve gösteriniz.

SOKRATES. — Böyle bir müsamahayı senden niçin esirgiyelim, Kritias? Hatta aynı müsamahayı, üçüncü olarak konuşacak olan Hermokrates için de kabuledelim. Çünkü biraz sonra, söz almak sırası gelince, muhakkak o da, sizler gibi, aynı dilekte bulunacaktır. O zaman kendisine de müsamaha göstereceğimizden emin olarak konuşsun, aynı baş- b
langıcı kullanmak zorunda kalmıyarak başka bir şekilde söze girmeği araştırsın. Azizim Kritias, seni dinliyeceklerin ne düşündüklerinide sana haber vereyim. Senden önceki şair onların pek hoşuna gitmişti. Onun yerini tutabilmek için sonsuz bir müsamahaya ihtiyacın olacak.

HERMOKRATES. — Bu ihtar, Sokrates, Kriti- c
as'a olduğu kadar banadır da. Unutma ki, Kritias, korkaklar hiçbir zaman zafer anıtları dikmemişlerdir. Sözlerine cesaretle başla, Apollon'la Musa'ları yardımına çağırarak, eski yurt daşlarının erdemlerini bize tanıt, öv.

KRITIAS. — Azizim Hermokrates, senden önce sırada bir başkası var; onu için şimdi cesaret gösteriyorsun, ama az sonra bu işin kolay olup

d olmadığını sen de anlıyacaksın. Ama ne olursa olsun, senin ısrarlarına uyarak cesaretlenmek gerek. Yardıma çağırmamı söylediğin tanrılardan başka, ötekitanrıları, hepsinden önce Mnemosüne'yi, yardıma çağırmalıyım. Çünkü sözlerimin en önemli tarafı, diyebilirim ki onun elindedir. Gerçekten, vaktiyle rahiplerin anlattığı, Solon'un da buraya getirdiği şeyleri iyice hatırlayabilir, size de anlatabilersem, beni dinleyenlerin vazifemi başardığıma hükmedeceklerinden emin olabilirim. İşte ben de daha fazla gecikmeden böyle davranacağım.

e Her şeyden önce şunu aklımıza getirelim ki, Herakles'in sütunları (1) nın iç taraflarında yaşıyan kavimlerle dışında yaşıyanlar arasındaki savaşın üzerinden dokuz bin yıl geçtiği söyleniyor. İşte şimdi size uzun uzadıya bu savaşı anlatacağım. Bu yanda komutayı elinde tutan, savaşın ağırlığı başından sonuna kadar çeken, bizim şehirmiş. Öte yanda da savaşı idare edenler Atlantis adasının kıralarıymış. O ada ki, söylediğimiz gibi, Libyadan (2), Asya'dan
109 daha büyük olduğu halde, yer depremleri sonunda suya gömülerek, buradan açık denize çıkmak istiyen gemilerin geçmesine engel bir balçık yığınından ibaret kalmış. O zamanlarda yaşıyan birçok barbar (3)

(1) Cebelizadut'la Cebelüttarık'ın teşkil ettiği dağlara ilk çağlarda verilen ad.

(2) Hellen'lerce bilinen Afrika demektir.

(3) Hellen olmayan demektir.

kavimlere ve bütün Hellen soylarına gelince, onları da sırası geldikçe tanıtacağım; ama önce o zamanki Atinalıları, savaşmak zorunda kaldıkları düşmanları tanıtmak, bunların kuvetlerini, idare şekillerini anlatmak gerek. Bu işe kendi ilimizi ele alarak başlıyalım.

Vaktiyle tanrılar bütün dünyayı, yer yer, kendi b
aralarında paylaşmışlardı-kavgasız, gürültüsüz bir paylaşma, çünkü ne tanrıların kendilerine uygun düşerek şeyleri bilmiyeceklerine inanmak doğru olur, ne de bildikleri halde anlaşmazlıktan faydalanarak ötekilerinin elinden almıya kalkışacaklarına.

Bu adaletli paylaşmada her biri hoşuna giden payı aldıktan sonra, hepsi kendilerine düşen yerlere yerleştiler. Yerleştikten sonra da kendi malları, kendi yetiştirmeleri olan bizleri, çobanlar sürülerini c
besledikleri gibi beslediler. Ama, hayvanlarını sopa ile otlatmıya götüren çobanlar gibi vücutlarımıza eziyet ederek değil; onlar, dümeninin başında gemisini idare eden gemici gibi, hayvanların en kolay idare edildiği yerden, yani arkadan, inandırmak kuvvetiyle, ruhlarımıza istedikleri gibi hükmettiler. İşte bütün ölümlüleri böylelikle güttüler. Paylarına düşen bölgelerde böylece hüküm sürdüler.

Baba bir kardeş oldukları için, aynı babadan aynı tabiatı almış olan, aynı bilgi ve sanat sevgisini paylaşan Hephaistos ile Athena, müşterek pay olarak bu yerleri aldılar. Burası erdemle düşünce için d
yaratılmış bir yer olduğundan, ona öz malları gibi sahip oldular. Burada iyi insanlar yaratarak, onlara idare yöntemlerini öğrettiler. Adları kaldıysa da,

kendilerinden sonra gelenlerin büsbütün kaybolması, oradan da uzun zaman geçmesi yüzünden, gördükleri işlerden bir iz kalmadı. Çünkü, yukarıda söylediğim gibi, hayatta kalan nesiller, her sefer, dağlarda yaşıyan okuyup yazmak bilmiyen, ovalardaki hükümdarların ancak adlarını duymuş olan, onların gördüğü işlerden de pek az şeyler bilen insanlardan ibaretti.
e Onlar, bu hükümdar adlarını kendi çocuklarına da takarlardı; ama kendilerinden önce gelmiş olanların ne erdemlerinden ne de âdetlerinden, kulaktan kulağa duyulmuş bazı belirsiz şeylerin dışında, hiçbir şey bilmezlerdi. Gerek kendileri, gerek çocukları, birçok nesiller boyunca, yaşamak için gerekli olan şeylerden mahrum kaldıklarından, bütün işleri güçle-
110 ri, bütün konuşmaları da yalnız bu ihtiyaçlardan ibaret kalıyor, kendilerinden önce, geçmiş zamanlarda olup bitenlere ilgi bile duymuyorlardı. Efsaneler, eksi şeylerin araştırılması, ancak şehirlerde boş vakit kaldığı zaman, bazı kimseler yaşamak için gerekli şeylere kavuştuktan sonra baş göstermiştir, önce değil. İşte eski adamların gördükleri işler hatırlanmadığı halde, adları bu yüzden kalmıştır. Bu söyledikle-
b rimin ispatı da, Kekrops'un, Erekhtheus'un, Erikhthonios'un ve Theseus'tan önce gelmiş olan kahramanlardan adları hatırda kalanların çoğunun, Solon'un dediğine göre, rahipler tarafından o zamanın savaşları anlatılırken söylenmiş adlar olmasıdır. Kadın adları için de böyledir. Bundan başka, kadınlarla çocukların bile savaşa ait işlerle uğraştıkları bir devirde, insanların, devrin âdetlerine pek uygun olarak, silâhlarıyla tasvir ettikleri kadın tanrıların

kılık kıyafetleri de gösteriyor ki, erkek olsun kadın olsun, topluluk halinde yaşıyan bütün canlı varlıklarda tabiat, her cinse mahsus olan yetenekleri her iki cinsin beraberce kullanabilmesini istemiştir. c

O zaman ilimizde sanat sahibi olan, hayatlarını toprakta kazanan sınıflardan türlü türlü yurtdaşlar yaşıyordu. Ama ta başlangıçtan beri tanrısal adamlar tarafından ötekilerden ayrılan savaşçılar sınıfı, ayrı otururdu. Beslenme ve yetişme bakımından bunların lâzım olan herşeyleri vardı; ama içlerinden kimsenin yalnız kendine mahsus hiçbir şeyi yoktu; herşeyin aralarında müşterek olduğunu kabul ediyorlardı; d hem öteki yurdaşlardan yaşamalarına yetecek şeylerden fazlasını istemiyorlar, hem de dün tasarladığımız muhafızların sözünü ederken onlara yakıştırdığımız bütün vazifeleri görüyorlardı.

İlimize gelince, söylediklerine göre, ki akla yakındır ve gerçektir, önceleri körfeze sınırlanmıştı ve Kithairon'la Parnes doruklarına kadar uzanıyordu e ([1]); oradan sınır Oropia'yı ([2]) sağına alarak, soldan da Asopos ırmağını boylıyarak denize doğru iniyordu; buradaki toprağın bütün dünyada eşi yoktu, o kadar ki il, toprak işlerinde çalıştırılmıyan kalabalık bir orduyu besliyebiliyordu. Toprağımızın çok iyi olduğunun kuvvetli bir delili de, bugünkü toprağın bile, meyvalarının çeşidi, güzelliği ve her cins hayvana yarıyan çayırlarımızın zenginliği bakımından her han- 111

(1) Kithairon, Attike'nin kuzey - batısında, Parnesde kuzey - doğusunda bir dağ.

(1) Oropia, Parnes'in kuzeyinde başşehri Oropos olan bir ülke.

gi bir toprakla boy ölçüşebileceğidir. Fakat bu ürünler o zaman yalnız mükemmel kolmakla kalmıyor, pek bol da yetişiyordu. Buna nasıl inanıyoruz, sözlerimizin doğruluğunu belirtmek için o topraklardan elimizde ne kalmıştır? Bütün il karadan uzaklaşarak denize doğru ilerliyor, denizde bir burun halinde uzanıyor; etrafını çeviren denizin dibi de çok derindir. Dokuz bin yıl içinde - o günden bugüne kadar bunca yıl geçti - birçok büyük tufanlar olmuş-
b tur. Bütün bu zaman içinde, bütün bu olaylar sırasında yükseklerden kayan tapraklar, başka yerlerde olduğu gibi, geçtiği yerlerde söze değer bir parça bırakmıyarak, ilin her ucundan denize yuvarlanmışlar, döne döne derinliklerde kaybolup gitmişlerdir. Bugün kalan topraklar, o zamankinin yanında tıpkı küçük adalarda farkedileceği gibi, kadid haline gelmiş bir hasta vücuduna benzer. Yumuşak ve verimli toprakların hepsi çökmüş, geriye ancak ilin bir iskeleti kalmıştır. Ama o zamanlar, henüz hiçbir yıkıntıya çöküntüye uğramamış olan ilde, dağların
c yerini yüksek tepeler tutuyordu; bugün Phelleus (1) tarlaları denilen ovalar, kaba toprakla dolu idi; dağların üzerleri, şimdi bile izleri göze çarpan büyük ormanlarla kaplıydı. Şimdi artık arılardan başka bir şey besliyemiyen bu dağların bazılarında, yakın zamanlara kadar kirişlerini gördüğümüz en geniş binaları örtmiye yarıyan ağaçlar kesiliyordu. Bir çok büyük meyva ağaçları da vardı, toprak da hayvanlar

(1) Attike'de taşlık, fakir bir toprağa verilen bu ad, aslında taşlık toprakların hepsine verilirdi.

için bitmez tükenmez otlar yetiştiriyordu. Aynı za- d
manda toprak Zeus'un mevsim yağmurlarını da, saklıyor, bugünkü gibi arık toprağın üzerinde denize dökülen suları boş yere akıtmıyordu. Onlar derinliklerinde topluyor, sızıntı vermiyen kil tabakalarında biriktiriyor, yükseklerden gelen suları yarıklarından akıtıyor, böylece her yandan birçok kaynaklar fışkırtıyor, ırmaklar vücuda getiriyordu. O eski kaynakların yanında bugün bile raslanan tapınma yerleri bu sözlerimin doğrulduğunu gösterir. İlin tabii durumu e
işte böyleydi. Toprak, gereği gibi, kendini yalnız ona vermiş olan gerçekten rençperler tarafından ekilip biçiliyordu. Güzeli seven, iyi yaradılışlı bu rençperlerin, mükemmel toprakları, bol bol suları vardır. Bunlar bir yandan da en elverişli mevsimlerden faydalanıyorlardı.

Şehre gelince, şehir o zamanlar şöyle kurulmuştu. Bir kere, Bir kere Akropolis şimdiki halinde değildi. Sel gibi yağmurlu bir gece, onu örten toprağı 112
alıp götürerek, çırıl çıplak bırakmıştı. Deukalion zamanındaki felâketten önce üçüncü defa gelen bu dehşetli sellerle birlikte yer depremleri de olmuştur. Ama bundan önce, başka bir çağda, Akropolis o kadar büyüktü ki ta Erîdanos'a, İlissos'a kadar uzanıyor, Pnyks'i içine alıyor, Pnyks'in karşı yakasından da Lykabettos dağı ile sınırlanıyordu(1). Her yanı toprakla örtülü idi, bazı yerleri bir yana bırakırsak, b

(1) Eridanos, Hymettos dağından çıkan, İlissos ırmağına akan bir su; Pnyks, Akropolis'in batısında bir tepe; Lykabettos da şehrin kuzey - doğusunda küçük bir dağdı.

tepesi de düzlük halinde idi. Akropolis'in dışında, eteklerinin aşağısında, dolaylarındaki tarlaları süren rençperlerle sanat sahiplerinin evleri vardı. Yukarıda, Athena ile Hephaistos tapınağının etrafında, yalnız savaşçılar yaşarlardı. Onlar, bir tek evin bahçesi gibi, buranın etrafına bir tek duvar çekmişlerdi. Poyraza karşı tarafta otururlardı. Orada hep bir arada yaşamak için evler, kışlık yemek yerleri düzenlemişlerdi. Hiç kullanmadıkları altınla gümüş
c bir yana bırakılırsa, hem evden hem tapınaktan yana, sürdükleri birlik hayata uygun herşeyleri vardı. Fazla yüksek ve aşağı bir yaşayışa kaçmadan, tam ikisinin ortasında kalmıya dikkat ediyorlar, içinde kendilerinin, çocuklarının ve torunlarının ihtiyarladıkları boş evler yapıyorlar, bu evleri kendilerine benziyen sonraki nesillere olduğu gibi bırakıyorlardı. Yazın buralarını bıraktıkları zaman, lodosa karşı taraf kendilerine, tabii olarak, bahçelerinin, yemek yerlerinin, gymnasion'larının, yerini tutuyordu(1).

Şimdiki Akropolisi'ın bulunduğu yerde vaktiyle
d bir pınar vardı; bu pınar yer depremleri sonunda kaybolmuş, ancak etraftan ince ince akan sızıntıları

(1) Bu cümlede E. Chambry'nin Fransızca, Jowett'in İngilizce, O. Apelt'in de Almanca tercümeleri biribirine uygun olduğundan biz de onlara uyduk. Yalnız Albert Rivaud cümleyi şöyle anlamıştır:

"Akropolis'in lodosa karşı olan tarafını da, sıcaklar basınca bırakıp gittikleri bahçeler, gymnasion'lar, yemek yerleri düzenlemek için kullanıyorlardı (Critias, 1 12 c, Société d'Edition *"Les Belles-Lettres,"* Paris 1925)

kalmıştır. Ama o zaman bu pınar bütün şehre, yaz kış bol bol şifalı su veriyordu. İşte hem yurtdaşlarının muhafızları, hem de öteki hellen'lerin kendi istekleriyle seçilmiş başları olan bu adamların yaşayışı böyle idi. Kadın ve erkeklerden eli silah tutmıya başlıyan veya hâlâ tutabilenlerin, mümkün olduğu kadar aynı sayıda, yani aşağı yukarı yirmi binde, kalmasına e
dikkat ediyorlardı.

İşte onlar böyle adamlardı; illerini ve Hellas'ı doğruluk kurallarına göre, hep böyle idare ediyorlardı. Bütün Avrupada, bütün Asyada vücutlarının güzelliği, ruhlarının asilliği ile tanınmışlardı; hem de o zamanın en ünlü insanlarıydılar. Düşmanlarının nasıl adamlar olduklarına, ilk tarihlerine gelince, daha çocukken işittikerimi unutmamışsam, onları sizin gibi doslardan saklamış olmamak için, şimdi size de anlatacağım.

Ama, meselenin özüne girmeden önce, Hellen 113
adlarının barbarlara verildiğini görerek şaşmamanız için, size, anlatacağım bir nokta daha var. Bunun sebebini şimdi öğreneceksiniz. Solon bu hikâyeden kendi şiirleri için faydalanmağı düşündüğünden, adların anlamlarını araştırdı, bu adları ilk defa olarak yazmış olan Mısırlıların, onları kendi öz dillerine çevirmiş olduklarını gördü. Bu sefer kendisi de, her b
adın anlamını ele alarak, onu kendi dilimize çevirdi ve öylece yazdı. Solon'un bu el yazmaları dedemin elinde bulunuyordu, şimdi de bendedir, onları daha çocukken ezberledim. Onun için bizdeki adlara benzer adlar duyarsanız hiç şaşmayın: sebebini öğrendiniz.

Bakınız bu uzun hikâye aşağı yukarı nasıl başlıyordu. Tanrıların kendi aralarındaki toprak seçiminden konuşurken, bütün dünyayı küçük büyük parça-
c lara ayırdıklarını, kendi adlarına tapınaklar kurup kurbanlar kesilmesini âdet haline koyduklarını daha önce söylemiştik. işte Poseidonda, böylece payına düşen Atlantis adasının şimdi size söyliyeceğim bir yerine, ölümlü bir kadından olan çocuklarını yerleştirdi. Denize bakan tarafta, adanın ortasında, boydan boya bir ova uzanıyordu, bu ova bütün ovaların en güzeli, en verimlisi olarak biliniyordu. Ortalarında, aşağı yukarı elli stadion (1) uzaklıkta, her yanı orta yükseklikte bir dağ görünüyordu. Bu dağda o kökü topraktan gelme adamlardan biri oturuyordu. Adı Euenor'da, Leukippe adındaki karısiyle yaşıyordu.
d Bir tek kız çocukları oldu. Kleito gelinlik çağına varınca anasiyle babası öldüler. Poseidon bu kızı çok beğendiğinden onunla birleşti, kızın oturduğu tepenin etrafını bir sıra denizden, bir sıra karadan yapılmış ve en büyükleri en küçüklerini içine alan, halkalarla çevirerek ayırdı. Bu halkalardan ikisini denizden, üçünü de karadan vücuda getirdi ve onlara adanın ortasından başlıyarak, her taraftan aynı uzaklıkta bir dire şekli verdi; Böylece oralara insanların
e ayak basmasına imkân bırakmamış oluyordu, çünkü o zamanlarda gemiden de, gemicilikten de kimsenin haberi yoktu. Ortadaki adayı kendi eliyle güzelleştirdi, bir tanrı olduğu için bunda hiç te zorluk çekmedi.

(1) Aşağı yukarı altı yüz ayak tutan bir ölçü.

Topraktan biri soğuk, biri sıcak, iki kaynak çıkardı, çeşit çeşit, bol bol yiyecekler yetiştirdi. Beş kere ikiz erkek çocukları oldu, onları büyüttü ve Atlantis adasını on parçaya ayırarak ilk ikizlerden önce doğana, anasının eviyle dolaylarındaki toprak payını 114
verdi; bu pay en geniş, en iyi toprak parçasıydı; Onu bütün kardeşlerinin üstüne kıral olarak getirdi. Ötekilere de idare edecek birçok adam, geniş topraklar bağışlıyarak, birer hükümdarlık verdi. Hepsine birer ad taktı. En yaşlıları, Kıral Atlas adını aldı; bütün ada ile Atlantikon denilen deniz, adlarını bu ilk kıraldan aldılar. Kendisinden sonra doğan kardeşinin payına adanın Herakles sütunları tarafından, bugün oradaGadeiros ülkesi denen yere doğru uzanan ucu düşmüştü. Bu hükümdarın adı Hellen'lerce Eumelos, yerlilerin dilinde de Gadiros'tu; bu yere verilen ad da her halde bundan gelmiş olmalı. Poseidon ikinci ikizlerden birine Ampheres, ötekine Evaimon adını verdi. Üçüncü ikizlerden ilk doğan Mneseus, arkasından gelen de Autokhthon adlarını aldılar. Dördüncü ikizlerden ilk dünyaya gelene Elasippos. İkinciye c
Mestor: beşinci ikizlerden birincisine Azaes, ikincisine de Diaprepes adları verildi. Poseidon'un bütün bu oğullları ve onların çocukları birçok nesiller boyunca bu memlekette yaşadılar. Daha önce de söylediğim gibi onlar, Okyanusun daha birçok adaları üzerinde de hüküm sürüyorlar, ayrıca eğemenliklerini bu tarafa, boğazın içlerine, Aigyptos ile Tyrrhenia'ya d
kadar yürütüyorlardı.

Atlas'ların soyu gitgide çoğaldı ve eğemenliğin şerefini korudu. İçlerinden hep en yaşlıları kıral oluyordu. Kırallık her zaman çocukların en büyüğüne kaldığından, kırallıkları nesillerce sürdü. Kendilerinden önce hiçbir kıral soyunda görülmiyen, kendilerinden sonra da kolay kolay görülemiyecek olan pek büyük zenginlikler topladılar. Kendi şehirlerinin bütün kaynaklarından faydalandıkları gibi, bütün adanın kaynaklarından da faydalanıyorlardı. Yayılmış olan kuvvetlerinden ötürü, birçok şeyleri dışar-
e dan alıyorlar, fakat yaşayışları için lüzumlu olan şeylerin çoğunu kendi adalarında elde ediyorlardı. En başta, ocaklardan çıkarılan, eritilebilen yahut eritilemiyen bütün madenler, ve en çok, bugün ancak adı kalan, ama o zamanlar kendi de bilinen bir nevi maden geliyordu. Adanın birçok yerlerinde çıkarılan oreikhalkon (1) adındaki bu maden, o zaman bilinen madenlerin, altından sonra en değerlisiydi. Bunun gibi ada, dülgerlerin işine yarıyan veormandan çıkan herşeyi de bol bol yetiştiriyordu. Ada hem de ev ve yaban hayvanlarını yetesiye besliyordu. Hattâ fil cinsine bile orada bol bol raslanıyordu; çünkü ada, yalnız bataklıkların, göllerin ve ırmakların kenarında, yahut dağlarda, ovalarda otlıyan bütün öteki hayvanlara değil, yaratılışta havyanların en büyüğü,
115 en doymak bilmiyeni file de bol otlaklar sağlıyordu. Bundan başka, şimdi dünyanın her tarafında çıkan

(1) Ne olduğu pek belli olmıyan, altınla karışık bakır yahut pirinç anılan bir maden.

bütün korkulu şeyler, kökler, otlar, ağaçlar, çiçeklerden yahut meyvalardan çıkarılan özler de adada pek güzel yetişiyordu. Ayrıca meyva ağaçlariyle yemek için kullandığımız, bazılarından un yaptığımız ve b
çeşitlerine zahire adını verdiğimiz bütün toprak ürünleri de yetiştiriliyordu. Bize içki, yiyecek maddeler ve kokular veren ağaç nevinden meyvaları, zevk ve eğlencemize yarıyan o kabuklu, muhafazası güç meyvayı, akşam yemeklerinden sonra hazımsızlık çekenlerin mide ağırlıklarını hafifletmek, onlara rahatlık vermek için kullandığımız bütün bu sevilen yemişleri, o zamanlar güneş gören bu kutsal ada, görülmemiş güzellikte, sayısız denecek kadar bol yetiştiriyordu (1). Ada halkı, topraktan elde ettikleri

---

(1) Burada Eflâtun'un hangi meyvaları sayldığını anlamak güçtür. Albert Rivaud bunların belki zeyti, nar, limon olabileceğini söylüyor.

Bütün bu cümle A. Rivaud, E. Chambry ve B. Jowett metinlerinde aşağı yukarı ayn ışekilde tercüme edildiği halde yalnız O. Apelt'in Almanca metininde söyle çevrilmiştir.

"Buna beslenmek için muhtaç olduğumuz "yumuşak meyva" ile kuru meyva katılırdı. Bir de yemek için kullandığımız ve genel olarak "sebze" adı altında topladığımız bütün meyvalarla, ağaç biçiminde büyüyen yiyecek, içecek ve merhem yağı veren meyvalar, sonra yemiş ağaçlarının, eğlence ve neşemiz için yaratılmış meyvaları ile....(Yukarıdaki tercüme ile birleşiyor) gelirdi." Kritias, 115 b, F. Meiner, Leipzig 1922).

O. Apelt'e göre yumuşak meyvanın üzüm; kuru meyvanın buğday, arpa ilâh. taneleri; ağaç biçiminde büyüyen meyvanın Hindistan cevizi; yemiş ağaçları meyvalarının da elma olması mümkündür.

bütün bu zenginliklerle tapınaklar, kıral sarayları, limanlar, gemi tezgâhları yaptılar. İlin başka yerlerini de aşağıda anlatacağım sırayı güderek güzelleştirdiler.

Eski merkezi (1) kuşatan deniz suları üzerinden köprüler kurarak hem içerden dışarıya hem dışardan kıral sarayına bir yol açmakla işe başladılar. Bu sarayı, daha ilk kuruluşta, tanrılarla atalarının oturdukları yerde vücuda getirmişlerdi. Onu kendinden bir önce gelenden devir alan her kıral bir kat daha güzelleştirmeğe, eski halini geride bıraktırmıya çalışıyordu. O kadar ki her gören, eserlerinin büyüklüğü, güzelliği karşısında şaşıp kalıyordu. Denizden dışardaki su halkasına kadar üç plethron (2) genişliğinde, yüz ayak derinliğinde ve elli stadion uzunluğunda bir su yolu kazdılar; limanlarda olduğu gibi, en büyük gemilerin bile içeriye girmesine yetecek kadar geniş bir ağız açtılar. Bundan başka, birbirinden denizle ayrılan toprak halkalar arasında, köprülerin tam karşısına, üç sıra küreklilerin bile geçebileceği su yolları açtılar; toprak halkalar deniz yüzünden epeyce yüksek olduklarından, bu su yollarının üzerini, altından gemilerin geçebileceği yükseklikte örtüler. Su halkalarının en büyüğü, denize bağlı olanı, üç stadion genişliğinde idi, onun arkasındaki toprak halkanın genişliği de o kadardı. İkinci su ve toprak halkalarının genişlikleri ikişer stadiondu; yalnız merkez adasını çeviren su halkasının genişliği bir stadion'du. Kıral saraylarının bulunduğu adaya gelince,

(1) *Merkez* kelimesini *Metropolis* karşılığı olarak kullandık.
(2) Aşağı yukarı üç yüz ayak kutan bir ölçü.

burasının çapı beş stadion'du. Bu ada ile halkaları ve 116
bir plethron genişliğindeki köprünün iki başını çepeçevre taştan bir divarla çevirdiler. Köprü başlarına ve denizin geçtiği her yere kapılarla kuleler yaptılar. Kendilerine lâzım olan taşları merkez adasının kıyılarında, toprak halkalarının iç ve dışının altından
çıkıyorlardı; bu taşların beyazları, karaları, kırmızıla- b
rı vardı. Taşları çıkarırken toprağın altından, üstleri kendiliğinden kayalıkla örtülü kalan çift havuzlar oydular. Bu yapılardan bazıları tek renkli idi; ötekilerinde ise, çeşitli taşlardan kullanarak göze hoş gidecek çeşitli renkleri biribiriyle örüyor, böylece onlara tabiibir güzellik vermiş oluyorlardı. En dış toprak halkasını çeviren divarı, sıva yerine, boydan
boya tunçla kapladılar; iç toprak halkaların divarını c
erimiş kalayla, asıl Akropolis'i çeviren divarı da ateş parıltılı oreikhalkon'la örttüler.

Akropolisin'in içindeki kıral sarayı, şöyle düzenlenmişti: Akropolis'in ortasında Kleito ile Poseidon'a ayrılmış bir tapınak vardı. Bu tapınağa girmek yasak edilmiş, etrafına altından bir divar çekilmişti. Vaktiyle Kleito ile Poseidon'dan doğan on sülâlenin ilk kıralları burada dünyaya gelmişlerdi. Bunların her birine, paylarına düşen yerlerden her yıl, mevsim başlarında, buraya kurbanlar getiriliyordu. Poseidon
tapınağının kendisi de bir stadion uzunluğunda, üç d
plethron genişliğinde ve bu boyuta uygun düşecek yükseklikte idi; ama görünüşünde barbar bir hal vardı. Tapınağın dışı, baştan başa gümüşle kaplan-

mıştı, yalnız akroterion'ları (1) altındandı; iç tarafına gelince, baştan başa fildişinden olan tavan altın, gümüş ve oreikhalkon'la süslenmişti; kalan taraflar, duvarlar, sütunlar ve döşemeler oreikhalkon'la örtülmüştü. Tapınağın içine altın heykeller dikilmişti. Hele bir savaş arabasının içinde, ayakta, altı kanatlı
e atı koştururken görülen tanrı heykeli o kadar büyüktü ki, başı tavana değiyordu; sonra, yunus balıkları üzerinde onun etrafında halkalanan yüz Nereid (1) görülüyordu, çünkü o zaman onların yüz tane oldukları sanılıyordu. Bundan başka, öteki beriki tarafından armağan edilmiş bir çok başka heykeller de vardı. Tapınağın etrafında, dışarıda, on kıral karısının ve onların soyundan gelenlerin altından heykelleri yükseliyordu; ayrıca kırllar tarafından veya şehir ahalisi ile kıralların emri altındaki dış illerin ahalisi tarafından armağan edilmiş başka büyük heykeller de vardı. Bundan başka, büyüklüğü ve işçiliği ile bütün bu düzene uygun düşen bir kurban yeri (2) vardı;
117 Bunun gibi kıral sarayı da kırallığın büyüklüğüyle tapınağın süslerine uygundu.

(1) Çatıda, iki yüzeyin biribirini kestiği yer, yahut bir tapınağın cephesine konan heykel kaidesi, yahut ta saçak süsü.

(1) Klasik geleneğe göre Nereid'ler elli tanedir.

(2) Yunanca aslı *Bomos* olup Fransızların *autel* dedikleri bu kelimeyi, şimdiye kadar olduğu gibi, *mihrap* veya *mezbah'la tercüme etmektense, tam karşılığı vermekle beraber kurban yeri* şeklinde tercüme etmeği daha doğru bulduk.

Kaynaklara gelince, soğuk su kaynağı da sıcak su kaynağı da bol bol fışkırıyor, sularının güzel içimiyle, yararlığıyla halkın ihtiyaçlarını pek iyi karşılıyordu. Bu kaynakların etrafında yapılar yapmışlar, sulara uygun ağaçlar yetiştirmişlerdi. Yanı başlarına da, bazısının üstü açık, bazısının, kışan sıcak su ile yıkanabilmek için, üstü kapalı havuzlar yapmışlardı. b
Kırallarla halka ait ayrı ayrı hamamlar, ayrıca kadınlara, atlara ve başka yük hayvanlarına mahsus yıkanma yerleri vardı; bunların her biri kendine göre süslenmişti. Buralarda kullanılan suları Poseidon'un kutsal ormanına akıtıyorlardı. Bu ormanda toprağın iyiliği sayesinde, her cinsten güzel, ulu ağaçlar vardı. Sonra suları oradan, köprülerin yanından geçirdikeri su kemerleriyle dış halkalara kadar götürüyorlardı. Orada birçok tanrılar adına birçok tapınaklar yapıl- c
mış, bahçeler, erkekler için gymnasion'lar, atlar için idman alanları meydana getirilmişti. Bu idman alanları iki halka adanın her birinde, ayrı yerlerde yapılmıştı. Bundan başka en büyük adanın ortasında, at yarışları için, bir stadion genişliğinde ve atlara yarışırken bütün hakkayı baştan başa dolaşmak imkânını verecek uzunlukta, alanlar ayırmışlardı. At alanının etrafında, baştan başa, hükümdarın aşağı d
yukarı bütün muhafızlarını alan kışlalar vardı. En emniyetli muhafızlar, Akropolis'e en yakın, en küçük halkada oturuyorlardı. Bağlılıklariyle kendilerini ayrıca göstermiş olanlar için, Akropolis'in içinde, kıral sarayının çevresinde evler yapılmıştı. Tersaneler üç sıra küreklilerle, bu gemilere lüzumlu teçhizatla dolu

idi, hepsi de çok iyi hazırlanmıştı. İşte kırallar sarayının çevresi böyleçe düzenlenmişti.

Üç dış limanı geçtikten sonra, deniz kenarından başlıyan ve en büyük halkalarla limana olan uzaklığı her dolayda elli stadion olan bir halka dıvara rastlanıyordu. Bu dıvar, su yolunun denize açılan ağzında kapanıyordu. Baştan başa, sık, biribirine bitişik evlerle örtülü idi. Su yolu ile en büyük liman dünyanın dört bucağından gelen gemilerle, tacirlerle dolu idi. Bu kalabalıktan, gece gündüz, her çeşit sesler, uğultular, gürültüler yükseliyordu.

Şehirle eski saray hakkında duyduklarımı, aşağı yukarı olduğu gibi size anlattım. Şimdi ilin geri kalan yerlerinin durumu, ile nasıl idare edildiklerini anlatmıya çalışmalıyım. Söylendiğine göre, bütün il yüksekti, kıyıları sarptı, yalnız şehrin etrafı çepeçevre düzlüktü. Bu ova denize kadar inen dağlarla çevrilmişti; yüzeyi düz ve düzgündü, bütünü uzunluğuna idi; bir yanı üç bin, merkezi de denizden iki bin stadion'du. Bu parça, adanın bütün uzunluğunca, güneye bakıyordu ve kuzey rüzgarlarından korunmuştu. Buralarını çevreleyen dağların, çokluk büyüklük, güzellik bakımından, bugünküleri geride bıraktığı övüne övüne söyliyorlardı. Bu dağlarda, ahalisi kalabalık, zengin köyler, bütün evcil ve yaban hayvanlara bol bol ot yetiştiren çayırlar, ırmaklar, göller, her işte kullanılabilecek, her cinsten birçok ağaçlar vardı.

İşte bu ova, tabiatın ve birçok kıralların uzun c
zaman harcanan emekleri sayesinde şimdi anlatacağım şekli almıştı. Aşağı yukarı düzgün, uzunlama bir dörtgen biçiminde idi; düzgün olmıyan yerler çepeçevre bir hendek kazılarak düzeltilmişti. Kazılan bu hendeğin derinliğine genişliğine, uzunluğuna gelince, bu işin de insan elinden çıktığı düşünülürse, söylenen boyutlarda olabileceğine gerçekten inanmak güçtür. Bununla beraber ben gene duyduklarımı söyliyeyim: bu hendek bir plethron derinliğinde kazılmıştı, genişd
liği her yandan bir stadion'du, uzunluğu da bütün ovayı kucakladığında, on bin stadion'a varıyordu. Dağlardan dökülen sular oraya akıyor, ovayı baştan başa dolaşıyor, iki uçtan şehre varıyor, oradan da denize akıntılıyordu. İlin yüksek yerlerinden ovayı düz bir çizgi ile kesen, yüz ayak genişliğinde su yolları iniyordu; bu su yollarının arasındaki uzaklık yüz stadion'du. Bu su yolları, daha küçük ara yollarla biribirine ve şehre bağlanıyor, böylelikle dağlardaki odunların suya bırakılarak indirilmesi, mevsim ürünlerinin gemilerle taşınması kabil oluyordu. Şunu da e
söyliyeyim ki her iki ürün alınıyordu, çünkü kışın Zeus'un yağmurlarından, yazın da su yollarından getirilen sulardan faydalanıyordu.

Ovanın savaş için verebileceği asker sayısına gelince, her bölgenin bir asker başı vermesi kararlaştırılmıştı. Her bölge on stadion genişliğinde, on stadion uzunluğunda idi. Askerlerin hepsi de altmış 119
bin kadardı. Dağlarla ilin başka yerlerinden toplanacak askerlere gelince, bunlar sayısız denecek kadar

çokmuş; oturdukları yer ve köylere göre, bölgeler arasında, asker başılarının emri altına verilmişlermiş. Her altı asker başı savaş için bir savaş arabası getirmek zorunda idi; böylece bu savaş arabalarının hepsi on bini buluyordu. Bundan başka her asker
b başı, iki atla atlılarını, arabasız koşumlu iki hayvanla küçük kalkanlı bir savaşçıyı, savaşçının gerisinde iki hayvanı idare eden bir arabacıyı, ayrıca iki ağır silâlıyı, iki okçu ile iki sapancıyı, üç taş atıcısı ile üç mızrakçıyı, bin iki yüz geminin tayfasını sağlamak için de dört gemici getirmeği üzerine almıştı. İşte kırallık devletinin askerlik düzeni böyle kurulmuştu. Öteki dokuz ülkeye gelince, bunlardan her birinin kendine göre bir düzeni vardı; bunları anlatmak çok uzun sürer.

c Devlet makamlarıyla genel hizmetler, ilk zamanlardan beri şöyle düzenlenmişti: On kıraldan her biri, kendi payına düşen topraklarda, kendi şehrinde halka hükmediyor, yasaların çoğunu kendisi koyuyor, dilediği kimseyi cezalandırıyor, dilediğini öldürtüyordu. Ama kıralların birbirleri üzerindeki nüfuzu ile aralarındaki karşılıklı bağlar. Posedion'un emirlerine göre düzenleniyordu. Kırallar geleneğe uyarak, ilk kıralların adanın ortasına, Posedion tapınağına
d dikdikleri oreikhalkon'dan sütun üzerine kazılmış yazılara uyarak, böyle davranıyorlardı. Tek ve çift yıllara sıra ile aynı saygıyı göstererek, her beş veya altı yılda bir bu tapınakta toplanıyorlardı. Toplantıda hepsini ilgilendiren işleri görüşüyorlar, içlerinden yasaya aykırı davrananlar olursa onu muhakeme

ediyorlardı. Karar verecekleri zaman, önce aralarında şöyle and içiyorlardı: Posedion tapınağının çevresindeki kutsal yerlerde başı boş boğalar vardı. On hükümdar, tek başlarına, Tanrıdanl diledikleri kurbanı kendilerine yakalattırmasını dua ediyorlar, sonra ellerine hiç demirden silah almıyarak sopalar, e
kemetlerle boğaları yakalamıya çıkıyorlardı. Yakaladıkları boğayı sütunun yanına getiriyorlar, hayvanı, üzerindeki yazıları kanıyla sulayacak gibi sütunun üzerinde kesiyorlardı. Sütunun üzeri yasalardan başka, yasalara karşı gelecekler için korkunç lânetlerle doluydu. Boğayı âdetlerine uygun olarak kurban ettikten sonra bütün vücudunu kutsallaştırıyorlar, 120
sonra, bir şarap çanağını doldurarak, bu çanağa biribirinin adına bir kan pıhtısı atıyorlar, kalanını da, sütunun her yanını temizlendikten sonra ateşe veriyorlardı (1). Bundan sonra çanaktan altın tasları doldurarak ateşe serpiyorlar. sütunlarda yazılı yasalara göre hüküm vereceklerine, bu güne kadar onlara karşı gelmiş olanları cezalandıracaklarına bu günden sonra kendilerinin de bu kazılmış yasalara bilerek karşı gelmiyeceklerine, babalarının yasalarına uygun olmıyan emirler vermiyecekleri gibi onlara aykırı b

(1) Aslının da belirsiz olduğu anlaşılan bu cümleyi Albert Rivaud, - E. Chambry, Jowett ve Apelt'den ayrılarak - şöyle çeviriyor:

"*Boğayı âdetlerine göre kurban ettikten sonra, bütün gövdesini kutsallaştırıyorlar, sonra bir çanağı kaniyle doldurarak, birbirinin üzerine bu kanın pıhtısından sürüyorlar, ilâh... (Critias* 120, Société d'Edition "*Les Belles - Letters.*" Paris 1925)"

emirlere de boyun eğmiyeceklerine yemin ediyorlardı. Her biri hem kendisi, hem sülâlesi için böle and içtikten sonra tasında kalanı içiyor, tası da Tanrının tapınağına armağan ediyordu; bundan sonra yemekle ve başka lüzumlu işlerle ugraşıyorlardı. Karanlık basıp kurban ateşi sönünce her biri mavi renkte çok güzel birer elbise giyiyordu; sonra and içtikleri yere,
c kurban ateşinin külleri üzerine oturuyorlar, geceleyin de tapınağın bütün ışıklarını söndürdükten sonra içlerinde yasalara karşı gelmekle suçlu buldukları varsa, hem hüküm giyiyorlar, hem hüküm veriyorlardı. Hüküm verdikten sonra, sabah olunca, hükümleri, altından bir levha üzerine kazıyorlar, elbiseleriyle beraber, hatıra olarak tapınağa armağan ediyorlardı. Bundan başka, her kıralın haklarına, vazifelerine dair birçok özel yasalar daha vardı. En önemlileri
d biribirlerine karşı silâha sarılmamak, içlerinde kendi devletinde kıral soylarından birin yoketmeğe kalkışan olursa biribirine yardım etmek için bir araya gelmek, savaş ve öteki işler üzerinde alınacake kararlar, için, babaları gibi, bir arada toplanıp görüşmek, ama son sözü Atlas oğluna bırakmaktı. Hiç bir kıral kendi soyundan gelen birini, on kıralın yarısından çoğu razı olmadıkça, ölüm cezasına çarpamazdı.

İşte o zamanlar bu ilin kuvveti, erkesi o kadar büyüktü, Tanrı bu büyük erkeyi, anlattıklarına göre, şu yüzden bize karşı çevirmiş. Bir çok nesiller
e boyunca, tanrıca yaradılışları üstün geldikçe, yasala-

ra boyun eğdiler, kanlarına karışan Tanrıca öze bağlı kaldılar. Her yönden doğru, büyük düşünceleri vardı, hayatın bütün olağanlıkları karşısında ve birbirlerine yumuşak, düşünceli davranıyorlardı. Erdemden başka herşeyi küçük gördükleri için de mallarına mülklerine büyük bir değer vermiyorlar; altın külçelerini, başka zenginliklerini bir yük gibi taşıyorlardı. Zenginliğin zevklerine kapılmıyorlar, 121
her zaman kendilerine hâkim kalarak doğru yoldan ayrılmıyorlardı. Ölçülü adamlar oldukları için bütün bu zenginliklerin erdemle birleşik sevgi ile birlikte çoğaldığını, tersine olarak zenginliklere bağlanılıp değer verilince de onların erdemle beraber yok olduğunu açıkça görüyorlardı. Böyle düşündükçe, kendilerindeki tanrıca özü kaybetmedikçe, bütün bu anlattığım zenginliklerin çoğaldığını gördüler. Bir çok ölümlülerle sık sık birleşmeleri yüzünden, kendilerindeki tanrıca öz gitgide azalıp insanlık özü üstün gelmeğe başlayınca, o zaman, içinde yaşadıkları refahı hazmedemiyerek, soysuzlaşmıya başladılar; görmesini bilenlere çirkin göründüler, çünkü en b
değerli şeylerin en güzellerini kaybetmişlerdi. Gerçek bahtlılığın ne olduğunu bilmiyenlere de, artık birer zorbadan, birer aç gözlüden başkabir şey olmadıkları zaman, büsbütün güzel, büsbütün bahtlı göründüler. Yasalara göre hükmeden, böyle şeyleri çok iyi görebilen tanrıların Tanrısı Zeus, işte o zaman bir vakitler erdemli olan bu soyun bahtsızlığını farkederek, onların aklını başına getirmek, onları c

uslandırmak için cezalandırmıya karar verdi. Bütün tanrıları, evren'in ortasında kurulu ve oradan durmadan değişen her şeyi gören en kutsal evinde bir araya topladı; onlara dedi ki:.....

(Eflatun'un metni burada sona eriyor).